

РЕШЕНИЕ

№ 1265

гр. Варна, 11.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 8 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Ралица Райкова

при участието на секретаря Гергана Ж. Дженкова
като разгледа докладваното от Ралица Райкова Гражданско дело № 20233110109992 по описа за 2023 година

Производството е образувано по предявен от „П.“ ООД срещу „М.-Т.“ ЕООД осъдителен иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащането на сумата от 327,43 лв. (след допуснато изменение на предявения иск по реда на чл. 214, ал. 1 ГПК в о.с.з., проведено на 26.01.2024 г.), представляваща обезщетение за забава върху сумата от 4000 лв., представляваща неизплатена продажна цена по фактура № 0000033061/21.10.2021 г., начислено за периода от 01.10.2022 г. до 01.08.2023 г.

Твърди се в исковата молба, че с договор № 11928 от 21.10.2021 г. на нотариус рег. № 147 на НК ищецът е прехвърлил на ответника собствеността върху моторно превозно средство – влекач „ДАФ ФТ ХФ 105.460Т“, с рег. № Ф2117ВА, за цена в размер на 14 400 лв. с вкл. ДДС, за което била издадена фактура № 0000033061/21.10.2021 г. Поддържа се, че предвид близките бизнес отношения на контрагентите по сделката и желанието на купувача веднага да „заприходи“ влекача“, в договора за продажба било записано, че продажната цена е заплатена по банков път преди подписването му, но действителната уговорка между страните била следната: при сключването на договора купувачът да заплати сумата от 2400 лв., а останалата част от 12 000 лв. да бъде заплатена на равни месечни вноски по 1000 кв. през следващата 2022 г. В изпълнение на така договореното ответникът заплатил по банков път ма 21.10.2021 г. сумата от 2400 лв., а през 2022 г. извършил следните плащания: на 02.02.2022 г. – 2000 лв., на 07.03.2022 г. – 1000 лв., на 11.04.2022 г. – 1000 лв., на 03.05.2022 г. – 1000 лв., на 17.06.2022 г. – 1000 лв., на 02.09.2022 г. – 300 лв., на 23.09.2022 г. – 700 лв. и на 19.10.2022 г. – 1000 лв. Сочи се, че след последната дата ответникът не е извършвал други плащания на продажната цена, като неизплатената част е в размер на 4000 лв. Навежда се довод, че освен дължимата главница по процесната фактура ответното дружество дължи на ищеца и законната лихва за забава върху неплатената част от продажната цена, считано от 01.10.2022 г., която до 01.08.2023 г. възлиза на 378 лв. С уточняваща молба от 22.08.2023 г. ищецът е заявил, че е извършено плащане от ответника на сумата от 4000 лв., поради което моли за уважаване на предявения иск за обезщетение за забава в размер на 378 лв. за периода от 01.10.2022 г. до 01.08.2023 г. Претендира присъждане на сторените съдебни разноски,

както и направените разноси по обезпечаване на иска по ч.гр.д. № 774/2023 г. по описа на Районен съд – Провадия и изп.д. № 337/2023 г. на ЧСИ Румяна Тодорова.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил писмен отговор на исковата молба от ответника „М.-Т.“ ЕООД, с който изразява становище за неоснователност на предявения иск. Излага, че във връзка с издадената Обезпечителна заповед № 13/20.07.2023 г. по ч.гр.д. № 774/2023 г. на Районен съд – Провадия е наложен заповест на вземанията по банковите сметки на ответника в „Банка ДСК“ АД до достигане на сумата от 4000 лв., без да има претенция за заплащане на лихви за забава и разноси за обезпечителното производство. Твърди се, че веднага след получаване на обезпечителната заповед на 03.08.2023 г. ответникът е изплатил по банков път на ищеца посочената в обезпечителната заповед сума в размер на 4000 лв. Въпреки това на следващия ден – 04.08.2023 г. ищецът е входил искова молба в Районен съд – Варна, с която претендирал заплащане на сумата от 4000 лв., ведно с посочени разноси. Ответникът счита, че законна лихва и разноси не се дължат, доколкото такава претенция не е била предявявана в обезпечителното производство, а в настоящото не се представят доказателство за направени разноси в обезпечителното производство. Навежда довод, че не е ясно как е определена началната дата за начисляване на претендираната мораторна лихва – 01.10.2022 г., като се сочи от ищеца, че последното плащане от ответника на сума от 1000 лв. е направено на 19.10.2022 г. Поддържа, че няма данни и не се представят доказателства каква е била действителната уговорка между страните за начина и сроковете за плащане на продажната цена на влекача. При тези съображения ответникът моли за отхвърляне на предявения иск и присъждане на сторените по делото съдебни разноси.

Съдът, като съобрази събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Установява се от представените Договор за покупко-продажба на моторно превозно средство от 21.01.2021 г. и фактура № 0000033061/21.10.2021 г. (л. 5-6 от делото), че търговските дружества страни по настоящото дело са сключили договор за търговска продажба от 21.01.2021 г., по силата на който ищецът е продал на ответника моторно превозно средство – влекач „ДАФ ФТ ХФ 105.460Т“, с рег. № Ф2117ВА, за цена в размер на 14 400 лв. с вкл. ДДС, за което била издадена фактура № 0000033061/21.10.2021 г. Видно от съдържанието на договора ищцовото дружество е предало на ответното такова владението на МПС в деня на сключване на договора, а именно 21.01.2021 г.

Не се спори между страните, че продажната цена не е заплатена от ответното търговско дружество по банков път преди подписване на договора, както е вписано в същия, а плащанията са извършвани на вноски, както следва: на 21.10.2021 г. – 2400 лв., на 02.02.2022 г. – 2000 лв., на 07.03.2022 г. – 1000 лв., на 11.04.2022 г. – 1000 лв., на 03.05.2022 г. – 1000 лв., на 17.06.2022 г. – 1000 лв., на 02.09.2022 г. – 300 лв., на 23.09.2022 г. – 700 лв. и на 19.10.2022 г. – 1000 лв., съгласно представения журнал на сметка към 31.12.2021 г. и към 31.12.2022 г. (л. 7 от делото).

Ищецът е инициирал обезпечително производство по реда на чл. 390 ГПК и е издадена Обезпечителна заповед № 13/20.07.2023 г. по ч.гр.д. № 774/2023 г. по описа на Районен съд – Варна (л. 38 от делото) за допуснато обезпечение на бъдещ иск за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 4000 лв., представляваща дължим остатък от цена по сключен между страните договор за покупко-продажба с нотариална заверка на подписите от 21.10.2021 г. на МПС – „ДАФ ФТ ХФ 105.460Т“, с рег. № Ф2117ВА, за цена в размер на 14 400 лв. с вкл. ДДС, за което била издадена фактура № 0000033061/21.10.2021 г., чрез налагане на заповест на вземанията по банковите сметки на ответника.

На 03.08.2023 г. е платен остатъкът по процесната фактура в размер на 4000 лв., видно от приложеното по делото авизо за нареден кредитен превод от 03.08.2023 г. (л.

39 от делото).

По искане на ищеца управителят на търговското дружество „Панемат“ ООД в о.с.з., проведено на 26.01.2024 г., е дал обяснения пред съда, в които излага, че уговорката между страните е била първоначално от продажната цена в размер на 14 400 лв. да се плати минимална сума от 2400 лв. и всеки месец след това ответникът да плаща вноската от по 1000 лв. Идеята била влекачът да бъде включен в лиценза на ответника, за да може да работи, затова се наложило да прехвърлят собствеността на стоката преди заплащането на цялата продажна цена. В началото така постигнатата договореност се спазвала от насрещната страна по сделката, но в един момент плащането било преустановено. В телефонен разговор поискал от управителя на ответното дружество заплащането на остатъка от 4000 лв., но това не било сторено.

При така констатираните обстоятелства съдът достигна до следните правни изводи:

За уважаването на предявения иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД ищецът следва да докаже, че между страните е възникнало действително облигационно правоотношение по сключен договор за продажба от 21.10.2021 г., по който силата на който ищецът е прехвърлил на ответника правото на собственост върху описаното МПС срещу продажна цена от 14 400 лв., както и че страните са уговорили посочените от ищеца начин и срокове на плащане на продажната цена, в т.ч. кога е настъпил падежът на неплатения остатък от същата в размер на 4000 лв.

При съвкупния анализ на събраните по делото доказателства се налага изводът, че между страните е бил сключен договор за търговска продажба на стока от 21.10.2021 г., по който силата на който ищецът е прехвърлил на ответника правото на собственост върху описаното МПС срещу продажна цена от 14 400 лв., която обаче е била заплащана на части във времето, а именно на 21.10.2021 г. ответното дружество е заплатило 2400 лв., на 02.20.2022 г. – 2000 лв., а в периода 07.03.2022 г. – 19.10.2022 г. са извършени 6 вноски от по 1000 лв. месечно. Последното плащане, с което окончателно е заплатена продажната цена, е извършено на 03.08.2024 г. след издаването на обезпечителната заповед от 20.07.2023 г. в размер на 4000 лв.

Според практиката на ВКС, обективизирана в Решение № 136/25.06.2016 г. по гр.д. № 6323/2015 г. на ВКС, III г.о., по принцип ГПК не изключва възможността представителят на страната в процеса да бъде разпитван като свидетел. Това изрично е уредено по отношение на процесуалните представители на страните по пълномощие. Съгласно чл. 166, ал. 1 ГПК никой няма право да се отказва от свидетелстване освен пълномощниците на страните по същото дело и лицата, които са били медиатори по същия спор, както и посочените в т. 2 от същия законов текст родственици. Тълкуването на този текст сочи на възможността представителите на страните по пълномощие да свидетелстват, като им е предоставена и възможността да откажат това. Възможността пълномощниците на страните в процеса да свидетелстват произтича и от текста на чл. 172 ГПК. С оглед на това и доколкото липсва изрична забрана за свидетелстване от страна на управител като представляващ търговското дружество, което е страна в процеса. Няма процесуална пречка за това като показанията на управителя като представител на съответното търговско дружество следва да се преценяват при условията на чл. 172 ГПК. В зависимост от тяхното съдържание същите могат да се квалифицират и ценят като обяснения на страната по чл. 176 ГПК.

В конкретния случай според обясненията на управителя ищцовото дружество, преценени от съда с оглед на всички други данни по делото, имайки предвид неговата възможна заинтересованост от изхода на делото, действителната уговорка между страните по сделката е била заплащането на първоначална вноска от 2400 лв. при сключване на договора на 21.10.2021 г. и месечни плащания от по 1000 лв. Ответната страна не оспорва обстоятелството, че плащанията в действителност са били така извършвани, а защитната му теза се концентрира върху обстоятелството, че уговорката е била да плаща когато има възможност без краен срок, според изявленията на

процесуалния му представител в о.с.з., проведено на 26.01.2024 г.

При това положение ответникът дължи обезщетение за причинени вреди поради неточно изпълнение на паричните задължения в темпорално отношение, което е в размер на определената законна мораторна лихва в чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Съдът, съобразявайки се с размера на основния лихвен процент, определен от БНБ, увеличен с 10 пункта, е изчислил размера на мораторната лихва върху размера на неплатената главница, изтекла за периода от 01.10.2022 г. до 01.08.2023 г., върху неплатените месечни вноски от по 1000 лв. за м. септември 2022 г. – м. декември 2022 г., която възлиза на общо на 327,43 лв.

Дори и да се приеме, че от така събраните по делото доказателства не може да бъде направен категоричен извод какъв е бил уговореният срок за плащане на задълженията по процесната фактура, следва да намери приложение разрешението, дадено в разпоредбата на чл. 303а, ал. 3 ТЗ. Според правилото на посочената разпоредба, ако между страните по търговската сделка не е уговорен срок за плащане, паричното задължение трябва да бъде изпълнено в 14-дневен срок от получаване на фактура или на друга покана за плащане. Когато денят на получаване на фактурата или поканата за плащане не може да се установи или когато фактурата или поканата са получени преди получаване на стоката или услугата, срокът започва да тече от деня, следващ деня на получаване на стоката или услугата, независимо че фактурата или поканата за плащане са отпреди това.

Следователно, тъй като стоката е предадена при сключване на търговската сделка от 21.01.2021 г., падежът за заплащане на продажната ѝ цена от ответното търговско дружество в размер на 14 400 лв. е настъпил на 05.02.2021 г. и от тази дата ответникът е забава и дължи обезщетение за забава в размер на законната лихва, съгласно чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Съдът, съобразявайки определения от БНБ основен лихвен процент за исковия период, с нормативно установената надбавка от 10 пункта, е определил размера на изтеклата за заявения период от 01.10.2022 г. до 01.08.2023 г. законна лихва за забавено плащане върху незаплатения остатък главницата в размер на 4000 лв., а именно в размер на 378,54 лв.

При тези съображения настоящия съдебен състав намира за основателен предявения иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, като с оглед принципа на диспозитивното начало, исковата претенция следва да бъде уважена до пълния предявен размер от 327,43 лв. (арг. чл. 6, ал. 2 ГПК, предписващ, че предметът на делото и обемът на дължимата защита се определят от страните).

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца следва да бъдат присъдени сторените от него разноски в настоящото производство, съобразно представения списък за разноски по чл. 80 ГПК (л. 56 от делото), а именно в размер на 50 лв. за заплатена държавна такса, а доколкото разноските за обезпечителното производство по гр.д. № 774/2023 г. по описа на Районен съд – Провадия са по иска за главница от 4000 лв., който не е предмет на настоящото решение, тъй като производството по него е приключило с влязло в законна сила Определение № 11424/25.09.2023 г., същите не следва да се присъждат.

Така мотивиран, Районен съд – Варна

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Б. - Т.“ ЕООД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление ***, да заплати на „П.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, сумата от 327,43 лв. (триста двадесет и седем лева и четиридесет и три стотинки), представляваща обезщетение за забава върху сумата от 4000 лв., представляваща неизплатена продажна цена по фактура № 0000033061/21.10.2021 г., начислено за**

периода от 01.10.2022 г. до 01.08.2023 г., на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

ОСЪЖДА „Б. - Т.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, **да заплати** на „П.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, сумата от **50 л в .** (петдесет лева), представляваща сторени съдебни разноси в настоящото производство за държавна такса на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Окръжен съд – Варна в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от Решението да се изпрати на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____